

Dvaindvajseta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Tajpej (Tajvan), 20.–27. julij 2025

Naloge individualnega tekmovanja

Pravila za pisanje rešitev

Ne prepisuj nalog. Rešitve posameznih nalog napiši vsako na svoj list papirja. Na vsakem listu jasno označi številko naloge, številko svojega sedeža in svoj priimek. Del tvojega dela bo sicer lahko izgubljen ali pripisan komu drugemu.

Opiši vzorce in pravila, ki si jih našel/-la v podatkih, razen če je pri določeni nalogi navedeno drugače. Sicer za svoje odgovore ne boš prejel(a) vseh možnih točk.

1. naloga (20 točk). Podanih je nekaj števil v jeziku dzongkha ter njihove številske vrednosti:

1 – ci 3 – sum 8 – ge 12 – cupi 17 – cupdyn 19 – cygu

Za večja števila dzongkha uporablja dva različna sistema (tu poimenovana A in B).

Podanih je nekaj števil, zapisanih v obeh sistemih, ter njihove številske vrednosti:

Sistem A	Sistem B	Vrednost	Sistem A	Sistem B	Vrednost
ke ci da pi	tsapi	22	ke ko-da sum	ŋaŋa	55
ke ci da ŋa	tsaŋa	25	ke sum da cuḍu	døndu	76
ke pje-da pi	sumcu	30	ke ʒi	gepcu	80
ke ci da cyʒi	soʒi	34	ke ʒi da gu	jagu	89
ke pi da dyn	ʒedyn	47	ke ceŋa	sumja	300

Spodaj je nekaj enakosti, kjer je leva stran podana v sistemu A in desna stran v sistemu B. Nekaj števil manjka.

	Sistem A		Sistem B
(1)	cusum + ke pje-da ʒi	=	jasum
(2)	piḥu pi	=	piḥu × ʒipcu
(3)	piḥu ci da ke sum da gu	=	(ŋapcu × gu) + cygu
(4)	piḥu pje-da pi + ke pje-da ḍu	=	ŋapja + pija cutām
(5)	(pi × ko) + pje	=	pi
(6)	(piḥu ko-da sum × pje) + ke pje-da sum	=	ḍukja
(7)	piḥu ci da ke cuḍu da cuḍu	=	(jaʒi × ʒi) + ʒipja
(8)	pi × piḥu ci da ke cutām da gu	=	(____ _x × piḥu) + copge
(9)	____ _y + ke ci da ʒi	=	jaḍu
(10)	____ _z + ke ko-da ḍu	=	dynja + sumja

- (a) Zapolni prazna polja X–Z s števili v jeziku dzongkha. Jezik dzongkha spada v sino-tibetansko jezikovno družino. Govori ga približno 171 000 ljudi v Butanu.
- (b) S števili zapiši enačbe (1–10). Besede so podane v poenostavljenem prepisu.
- (c) Napiši v jeziku dzongkha v obeh sistemih: ḍ, ʒ, p, ŋ, ɕ in ʒ so soglasniki. ā, ø in y so samoglasniki. —Vlad A. Neacșu

2. naloga (20 točk). Podanih je nekaj besednih zvez v jeziku gaam in njihovi prevodi v slovenščino v naključnem vrstnem redu:

1. ā fāndág	A. moje tete
2. á máámààd	B. njegov rog
3. á tááðà	C. tvoje sidro
4. áðág ūyùg	D. moja babica
5. āg pèbàrēēg	E. naša rebra
6. āg máàm	F. njegovo kladivo
7. dḡōr īnī	G. moji brusilni kamni
8. ē īl	H. njihove babice
9. ē pēbārēēg	I. vaši dedki
10. ēg īlāōg	J. moja lica
11. ēg tááðàd	K. tvoji rogovi
12. gùùr āyàè	L. njihovi rogovi
13. gùùrīìg áñèg	M. tvoj stric
14. ó ābéé	N. naš brusilni kamen
15. ̄ bōōràà	O. vaši komolci
16. ̄ īlāèg	P. njegova rebra
17. ̄g tùndùlīg	Q. tvoja rama
18. ̄g m̄āēðāēd	R. njegova sidra
19. t̄éēl ūùn	S. naša teta
20. t̄éēlààg īnìgī	T. vaši psi

(a) Ugotovi pravilne povezave.

(b) Na podlagi zgoraj danih podatkov bi besedni zvezi ē tááðà in ē m̄āēð morda lahko izgledali nepravilni, vendar sta pravilni. Prevedi besedni zvezi in pojasni, zakaj sta nepričakovani.

(c) Prevedi v slovenščino:

(d) Prevedi v jezik gaam:

21. āg bōōràāg	26. moj brusilni kamen
22. dḡōrēēg āyàèg	27. njihova lica
23. ē bōōrààg	28. vaše sidro
24. ̄ tùndùlīg	29. naš stric
25. ó máàm	30. tvoji psi

△ Jezik gaam spada v vzhodnosudansko jezikovno družino. Govori ga približno 100 000 ljudi v jugovzhodnem delu Sudana. **a** ≈ *a* v besedi *dan*, **ə** = *e* v besedi *majhen*, **ε** = *e* v besedi *brez*, **i** = *i* v besedi *čisto*, **o** ≈ *o* v angleški besedi *lord*, **u** ≈ *u* v besedi *žuželka*. Znaki nad samoglasniki označujejo tone: ´ = visok, ¯ = srednji, ` = nizek, ^ = padajoč. Podvojeni samoglasniki so izgovorjeni dolgo. Ostale črke označujejo soglasnike.

V tej nalogi se *rog* nanaša na rog, ki ga imajo na glavi nekatere živali.

—David Hultman

3. naloga (20 točk). Podani so stavki v jeziku kuria in njihovi prevodi v slovenščino:

1. **aaha** — On je dal (nekaj).
2. **aaβinā** — On je zapel (nekaj).
3. **asáámba** — On zažge (nekaj).
4. **nnaasyá** — Jaz sem res zmlél (nekaj).
5. **mbaaβúna** — Oni so res zlomili (nekaj).
6. **toraroma** — Mi smo na tem, da ugriznemo (nekaj).
7. **ndasukurā** — Jaz sem na tem, da zdrgnem (nekaj).
8. **toosaambá** — Mi smo zažgali (nekaj).
9. **ndasiitaáka** — Jaz sem na tem, da obtožim (nekoga).
10. **naaturuúńána** — Jaz sem sprejel (nekoga).
11. **βahóótóótéra** — Oni pomirijo (nekoga).
12. **tookoondókóra** — Mi smo odkrili (nekaj).
13. **ndaroma itǵíímbéyo** — Jaz sem na tem, da ugriznem semena.
14. **naarya eyétóóke** — Jaz sem pojédel banano.
15. **naaryá eyétóóke** — On je res pojédel banano.
16. **toraβiima áβáánto** — Mi smo na tem, da izmerimo ljudi.
17. **ndarya iritáárákímúra** — Jaz sem na tem, da pojém ptiča tajnika.
18. **torakoondokórá áyǵǵúβa** — Mi smo na tem, da odkrijemo steklenico.
19. **ntúruúńáná íritáárákímúra** — Jaz sprejem ptiča tajnika.

(a) V (20) je stavek v jeziku kuria z izbranimi tonskimi oznakami ter njegov prevod. Izpolni pravilne tonske oznake.

20. **aheetoka** — On si zapomni (nekaj).

(b) Prevedi v slovenščino:

21. **βaasukurá**
22. **toosya itǵíímbéyo**
23. **ndóma**
24. **naaβína**

(c) Prevedi v jezik kuria:

25. *Mi smo na tem, da pojémo semena.*
26. *Jaz zapôjem (nekaj).*
27. *Mi smo res izmerili ptiča tajnika.*
28. *Mi smo na tem, da zažgemo (nekaj).*
29. *On si je zapomnil (nekaj).*

△ Jezik kuria spada v vzhodnobantujsko skupino atlantsko-kongoške jezikovne družine. Govori ga približno 500 000 ljudi v okrožju Migori v jugozahodni Keniji in v regiji Mara v severozahodni Tanzaniji.

Znaki nad samoglasniki označujejo tone: ' = visok, ˇ = naraščajoč. Vsi ostali samoglasniki imajo nizek ton. Dva zaporedna samoglasnika se obravnavata ločeno (in ne kot en dolg samoglasnik) za potrebe določitve tonov. β se izgovori kot v v besedi *veverica*, če jo izgovorimo z ustnicami blizu skupaj. ɣ se izgovori kot *ch* v besedi *Bach*, ampak z vibracijo glasilk. ŋ = *n* v besedi *gong*. ʧ = č. *y* = *j* v besedi *jutro*. *ɛ* in *ə* sta samoglasnika.

Ptič tajnik je vrsta ptiča, ki živi v podsaharski Afriki.

—Eimear McKnight

4. naloga (20 točk). Podanih je nekaj besednih zvez v jeziku kewa in njihovi prevodi v slovenščino:

1. repena-ini	ogljje za ogenj	8. ki-komaa	cela roka
2. mena-iri	groba trava	9. repena-agaa	žarometi
3. ora adaa poripu	vihar	10. orada dia	ni res
4. mena-irikai	živali	11. yagaa-iri	brada, brki (od živali)
5. naakina ini-agaa	deški obraz	12. repena ene	grča na drevesu
6. adaa ki	sredinec	13. adaa-agaa	materni jezik, jezik kewa
7. yaa-apaa	ptičje jajce	14. balina aga	koruza

(a) Ugotovi pravilne povezave med besedami in besednimi zvezami v jeziku kewa (15–39) z njihovimi prevodi (A–Y).

15. ada-mena	20. ini apaa	25. mena-ki	30. ora-agaa	35. repena-uni
16. adaa naaki	21. ki-ene	26. mena-yagaa	31. poripu-agaa	36. suku
17. aga-ini	22. komaa	27. nina irikai	32. poripu	37. uni nala
18. agaa nala	23. mena uni	28. nogona ki	33. repena suku	38. yaa-ada
19. balina agaa	24. mena-ada	29. ora pamoagae	34. repena-boke	39. yaa-agaa

A. prašičje stegno	H. nadlaht	O. očesno zrklo	U. govorice
B. ptičji kljun	I. prašičja kost	P. zelo stara ženska	V. dekliška dlan
C. moj pes	J. palice	Q. prašičja čeljust	W. angleščina
D. udomačen prašič	K. resnica	R. ptičje gnezdo	X. sijoč predmet
E. luknja v drevesu	L. zobobol	S. bolečina v kosti	Y. sklep roke
F. veter	M. svetli plameni	T. orešček	
G. prašičja staja	N. velik fant	pandanusa	

(b) Prevedi v slovenščino, pri čemer podaj več prevodov le tam, kjer je to potrebno:

40. repena
41. agaa
42. iri
43. yagaa
44. nida dia
45. yaa-iri
46. nogo-naaki

(c) Prevedi v jezik kewa:

47. bel človek
48. kost
49. seme drevesa
50. luknja
51. zelo veliko
52. pandanus
53. oko stare ženske

En prevod ima enako obliko kot en izmed (1–39).

⚠ Dodatna razlaga, poleg odgovorov, ni potrebna, niti ne bo ocenjena.

Jezik kewa spada v engansko vejo transnovogvinejske jezikovne družine. Govori ga približno 100 000 ljudi v provinci Southern Highlands Papue Nove Gvineje. Kewa je tonski jezik, vendar pa se toni običajno ne zapisujejo. Razlika med deljenjem besed z vezajem in s presledkom ni relevantna za rešitev te naloge.

Pandanus je rod dreves, ki vključuje vrsto, oreščki katere se obirajo enkrat letno. Orešček pandanusa ter njegovo obiranje sta zelo pomembna za ljudstvo kewa. Koruza ni avtohtona rastlina v Novi Gvineji.

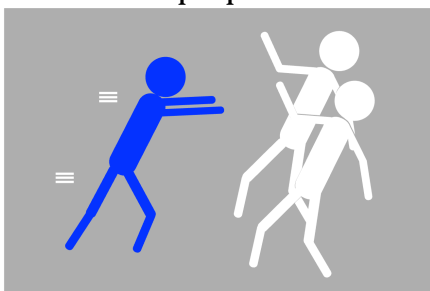
Angleščina je uradni jezik v Papui Novi Gvineji, uvedena pod avstralsko vladavino.

—Samuel Ahmed

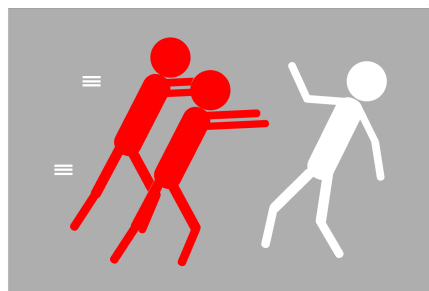
5. naloga (20 točk). V neki psiholingvistični raziskavi so materni govorci jezika kaqchikel opravljali nalogo, kjer so morali presojudati, ali stavek, ki so ga slišali, pravilno opisuje sliko, ki so jo videli. Ko so udeleženci poslušali stavke, je bila njihova možganska aktivnost snemana s pomočjo funkcionalne magnetne resonance (fMRI). Reziskovalce je zanimalo merjenje ravni aktivnosti v dveh možganskih regijah: frontalni skorji in slušni skorji. Višja aktivnost v frontalni skorji lahko pomeni, da je stavek težje sprocesirati. Višja aktivnost v slušni skorji lahko pomeni, da je zvok presenetljiv ali nepričakovan.

Spodaj je nekaj slik, podobnih tistim, ki so jih udeleženci videli povezane s stavki v jeziku kaqchikel, ki pravilno opisujejo te slike. Nekateri deli stavkov so bili nadomeščeni s praznimi polji.

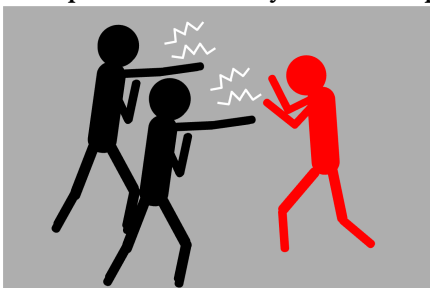
1. Xerunim ri taq säq ri xar

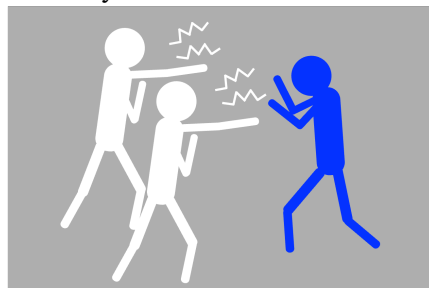
5. _____ [E] _____ ri säq

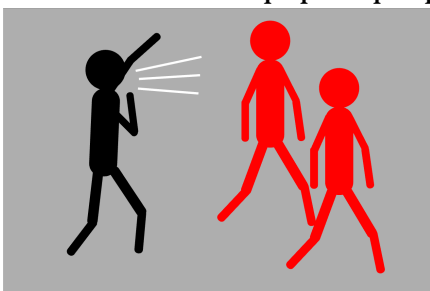
2. Ri taq _____ [A] _____ xkich'äy _____ [B] _____ käq

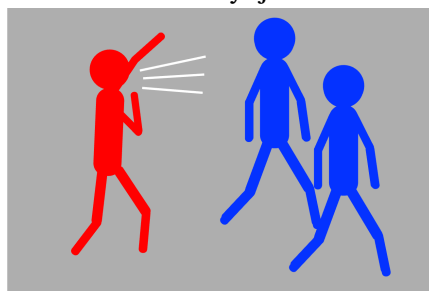
6. Xkich'äy _____ [F] _____

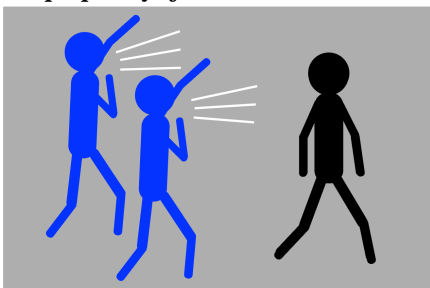
3. _____ [C] _____ ri q'ëq ri taq käq

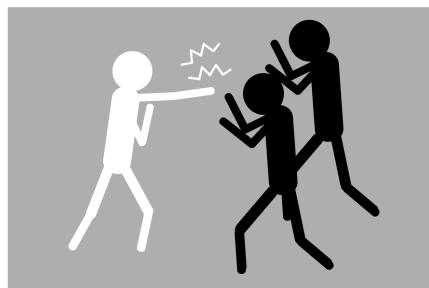
7. _____ [G] _____ xeroyoq _____ [H] _____

4. Ri q'ëq xkoyoq _____ [D] _____

8. _____ [I] _____

Spodaj je tabela, ki vsebuje vzorce možganske aktivnosti, ki se jih pričakuje pri zgornjih parih stavek-slika na podlagi rezultatov izvirne raziskave.

Številka stavka	Frontalna skorja (aktivnost)	Slušna skorja (aktivnost)
1	nižja	višja
2	nižja	nižja
3	višja	višja
4	višja	nižja
5	višja	višja
6	nižja	višja
7	višja	nižja
8	nižja	nižja

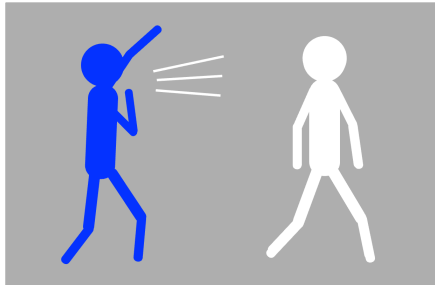
(a) Zapolni prazna polja A–I.

(b) Nariši vse možne slike, ki jih lahko opisujejo sledeči stavki, ali v slovenščini natančno opiši takšne slike:

9. Ri taq säq xkinim ri q'eq

10. Xekich'ay ri taq xar ri taq käq

(c) Napiši vse možne stavke v jeziku kaqchikel, ki lahko opisujejo sledečo sliko:

(d) Kakšno raven aktivnosti v frontalni in slušni skorji predvidiš pri naslednjih stavkih? Če obstaja raven aktivnosti, ki je ne moreš predvideti, razloži, zakaj.

11. Xeruq'etey ri käq ri taq q'eq

12. Xerachik'aj ri taq säq ri xar

13. Ri taq q'eq xekitz'et ri taq säq

△ Jezik kaqchikel spada v quicheansko-mameansko vejo majevske jezikovne družine. Govori ga približno 500 000 ljudi v osrednji Gvatemali. **ch'**, **k'**, **q'** in **tz'** so soglasniki. **ä**, **ë** in **ï** so samoglasniki.

—Dan-Mircea Mirea

Uredniki: Samuel Ahmed, Ákos Blaskovics, Ivan Deržanski (tehn. ur.), Hugh Dobbs, Ana Meta Dolinar, Dmitrij Gerasimov, Shinjini Ghosh, Ksenija Giljarova, Stanislav Gurevič, David Hultman, Boris Iomdin, Minkyu Kim, Taehun Lee, Bruno L'Astorina, Eimear McKnight, Dan-Mircea Mirea, Andrej Nikulin, Tung-Le Pan (gl. ur.), Aleksejs Peguševs, Jan Petr, Aleksandr Piperski, Przemysław Podleśny, Marija Rubinštejn, Daniel Rucki, Kazune Sato, Pavel Sofroniev, Milena Veneva, Elisija Warner.

Slovensko besedilo: Ana Meta Dolinar.

Srečno!

Dvaindvajseta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Tajpej (Tajvan), 20.–27. julij 2025

List za odgovore:

2. naloga

(a)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

(b)

- ē tááðà — _____
- ē mǝǝð — _____

(c)

21. āg bòṛrāāg — _____
22. ḍṣṛéēg òyàè — _____
23. ē bṵṛrààg — _____
24. ṡ túndúlìig — _____
25. ó máàm — _____

(d)

26. *moj brusilni kamen* — _____
27. *njihova lica* — _____
28. *vaše sidro* — _____
29. *naš stric* — _____
30. *tvoji psi* — _____

Dvaindvajseta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Tajpej (Tajvan), 20.–27. julij 2025

List za odgovore:

4. naloga

⚠ Dodatna razlaga, poleg odgovorov, ni potrebna, niti ne bo ocenjena.

(a)

15	16	17	18	19
20	21	22	23	24
25	26	27	28	29
30	31	32	33	34
35	36	37	38	39

(b) 40. repena — _____

41. agaa — _____

42. iri — _____

43. yagaa — _____

44. nida dia — _____

45. yaa-iri — _____

46. nogo-naaki — _____

(c) 47. *bel* človek — _____48. *kost* — _____49. *seme drevesa* — _____50. *luknja* — _____51. *zelo veliko* — _____52. *pandanus* — _____53. *oko stare ženske* — _____